NEW ERA PUBLIC SCHOOL RAJBAGH
SOLVED ASSIGNMENT OF TERM II

CLASS: 8th — SESSION 2021

SUBJECT: PUNJABI — Pg no 1.

ਅਵੰਤੀ ਪੁਰ ਦੇ ਖੰਡਰ

ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ :

ਸਭਯਤਾ = ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਸਮੇ ਦਾ ਫੇਰ = ਸਮੇ ਦਾ ਚੱਕਰ, ਸਾਖੀ = ਸ਼ਹਾਦਤ, ਜਿੰਦ = ਜਾਨ, ਤਾਕਤ, ਤਮੀਜ਼ = ਫਰਕ, ਮਰੀਜ਼ = ਬੀਮਾਰ, ਬੁਤ ਪੂਜਾ = ਬੁਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜਣ ਵਾਲੇ, ਪਰਤਯਾ (ਪਰਤਿਆ) ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਉਗਮ ਪਏ = ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ, ਜੀਵਾਣੂ = ਪੈਦਾ, ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ = ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕ ਬੀਮਾਰੀ.

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਅਵੰਤੀਪੁਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ?

ਉ: ਅਵੰਤੀਪੁਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਢਹਿ ਕੇ ਢੇਰ ਹੋ ਕੇ ਖੰਡਰਾਤ ਬਣ ਗਏ ।

2. ਅਵੰਤੀਪੁਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ ?

ਉ: ਅਵੰਤੀਪੁਰ ਪਿੰਡ ਤਰਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਮੂ ਜਾਣ ਦੀ ਨੇਸ਼ਨਲ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

3. 'ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ' ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਢੇਰ ਕਿਵੇਂ ਦਿਸਦੇ ਹਨ ?

ਉ: 'ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਸਭਿਆਤਾ ਦੇ ਢੇਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਖੰਡਰ ਬਣ ਗਏ ਜਦੋ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਜਾਣਾ ਵਾਲਾ ਹੀ

Scanned with CamScanner

ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੰਦਿਰ ਨੇ ਤਾਂ ਖੰਡਰ ਬਣਨਾ ਹੀ ਸੀ ।

4. ਕਵੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਦੀ ਅੱਖ ਵਿਚ ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ?

ਉ: ਸਾਖੀ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਮੋਤੀਆ ਬਿੰਦ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਰਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀ ।

5. 'ਜੋਸ਼ ਮਜ਼ਹਬ' ਅਤੇ 'ਕਦਰ ਹੁਨਰ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

ਉ, 'ਜੋਸ਼ ਮਜ਼ਹਬ' ਅਤੇ 'ਕਦਰ ਹੁਨਰ ਦੀ' ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਜਹਬ ਦੀ ਕਦਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ । ਮਜਹਬ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ ।

2. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋਰਾਂ ਤਾਈਂ ਆਪੂੰ ਬਣੇ ਮਰੀਜ਼ ।

2. ਬੀਤ ਚੁਕੀ ਸਭਯਤਾ ਦੇ ਖੰਡਰ ਦਸਦੇ ਸਮੇ ਫੇਰ ।

3. ਸਾਖੀ ਭਰ ਰਹੇ ਉਸ ਅੱਖ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੋਤੀਆਂ ਬਿੰਦ।

4. ਮਰ ਮਰ ਕੇ 'ਬੁਤ' ਫੇਰ ਉਗਮ ਪਏ ਗੁਣ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜੀਵਾਇ ?

Scanned with CamScanner

ਹਮਸਾਏ ਅਮਾਜਾਏ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

1. ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?

ਉ: ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆ ਜਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕੱਲਾ ਇਨਸਾਨ ਅਧੂਰਾ ਹੈ।

2. ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਜੀਵਨ ਅਪਨਾਉਣ- ਬਨਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ?

ਉ: ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਜੀਵਨ ਅਪਨਾਉਣ- ਬਨਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾ ਸੋਚਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹਨ। ਦੁਖ-ਸੁਖ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਾਜਾਏ ਤਾ ਇਕ ਦਮ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਮਸਾਇਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਿਉਂ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਦੁਖ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਆ ਜਾਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਖ-ਸੁਖ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਉਸ ਦੇ ਹਮਸਾਏ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ।

3. ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਏ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਜਰੂਰੀ ਹਨ ? ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖੋ।

ਉ: ਇਸ ਯੁਗ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਮਸਾਇਆਂ

ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਮਜਾਏ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਹਮਸਾਏ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਥ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਮਸਾਇਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ, ਮਿਲਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਏ ਇੰਨੇ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ੲ. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਲੇਖ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?

ਉ: ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਲੇਖ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਹਮਸਾਇਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇ-ਰਸ ਅਤੇ ਲਿੱਖ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਤੇ ਖਾਲੀ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:

1. ਹਮਸਾਈ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਇਆਂ।

2. ਅੰਮਾਜਾਏ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਇਕ ਮਾਂ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਭੈਣ ਭਰਾ।

3. ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ।

4. ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

Scanned with CamScanner

5. ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਮਿਲ ਜਾਏ।

ੲ) ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋ:

1. ਹਮਦਰਦ : ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਏ ਸਾਡੇ ਹਮਦਰਦ ਹਨ।
2. ਤੜਪ-ਤੜਪ ਕੇ : ਜਾਨਵਰ ਤੜਪ-ਤੜਪ ਕੇ ਮਰ ਗਏ ਸਨ।
3. ਆਚਰਣ : ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਏ ਦਾ ਆਚਰਣ ਚੰਗਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।
4. ਮੁਸ਼ਕਿਲ : ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਸ) ਸਹੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ (✓) ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ (x) ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਓ:

1. ਅਗਰ ਸਾਡਾ ਹਮਸਾਇਆ ਪ੍ਰੇਮ-ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ। (✓)
2. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਏ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। (✓)
3. ਸਾਨੂੰ ਹਮਸਾਇਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (x)
4. ਮਨੁੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। (x)
5. ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਹਮਸਾਇਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। (✓)

Scanned with CamScanner

ਅ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਵੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ:

ਨਜ਼ਦੀਕ = ਦੂਰ , ਸਫ਼ਲ = ਅਸਫ਼ਲ
ਹਮਦਰਦ = ਬੇਦਰਦ , ਸੁਗੜਾ = ਬੇਸਗੜਾ
ਖ਼ੁਸ਼ੀ = ਗ਼ਮ , ਚੰਗਾ = ਭੈੜਾ
ਗੁਣ = ਅਵਗੁਣ , ਸੱਚ = ਝੂਠ

ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ:

ਬਾਂਦਰ = ਬਾਂਦਰੀ , ਭਗਤ = ਭਗਤਣੀ, ਮਛੇਰਾ = ਮਛੇਰਨ
ਸਪੇਰਾ = ਸਪੇਰਨ , ਮਾਲੀ = ਮਾਲਣ , ਮੋਚੀ = ਮੋਚਣ
ਪੁੱਤਰ = ਧੀ , ਭੂਤ = ਚੁੜੇਲ , ਨਵਾਬ = ਬੇਗਮ
ਸਹੁਰਾ = ਸੱਸ , ਵੱਛਾ = ਵੱਛੀ , ਖੋਤਾ = ਖੋਤੀ

ਵਚਨ ਬਦਲੋ:

ਕਮਰਾ = ਕਮਰੇ , ਖਿੱਲਾ = ਖਿੱਲੇ , ਮੁੰਡਾ = ਮੁੰਡੇ
ਕੁੜੀ = ਕੁੜੀਆਂ , ਸਲੇਟ = ਸਲੇਟਾਂ , ਕੈਦ = ਕੈਦਾਂ
ਗੱਡੀ = ਗੱਡੀਆਂ , ਧੀ = ਧੀਆਂ , ਬੋਰੀ = ਬੋਰੀਆਂ

Scanned with CamScanner

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ

ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ
ਸੰਸਾਰ ਛੱਡ ਜਾਣਾ = ਮਰ ਜਾਣਾ, ਪਰਵਰਿਸ਼ = ਪਾਲਣਾ-ਪੋਸ਼ਣਾ, ਸਾਊ = ਸ਼ਰੀਫ਼, ਪੈਰੋਕਾਰ = ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ, ਵਿਵਹਾਰ = ਛੋਗ.[illegible] ਕੁਸ = ਰਸਮ, ਵਰਤਾਰਾ = ਵਤੀਰਾ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ = ਬਰਦਾਸ਼ਤ, ਵਾਧਾ ਦੇਣਾ = ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨਾ, ਪਲਾਇਨ = ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਾਣਾ, ਜੰਗਾਂ = ਧਰਮ ਲਈ ਜਾਂ ਸੇਵੀ ਲਈ ਲੜਾਈ, ਦੇਹਾਂਤ = ਮੌਤ.

1. ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਕੌਣ ਸਨ?
ਉ: ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪੈਗੰਬਰ ਸਨ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਕਦੋਂ ਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ?
ਉ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 570 ਈ. ਵਿਚ ਅਰਬ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਮੱਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸਣ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ?
ਉ, ਹਲੀਮਾ ਸਾਅਦੀਆ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਪਲਾਇਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਦੁੱਧ-ਮਾਂ ਹੋ ਗਈ। ਚਾਰ ਸਾਲ ਹਲੀਮਾ ਸਾਅਦੀਆ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੀਬੀ ਆਮਨਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਅਜੇ ਕੇਵਲ ਛੇਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਵੀ ਉਠ ਗਈ। ਮਾਂ ਤੋਂ ਮਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਦਾਦਾ

ਉਚਦੂਸ਼ਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ।

4. ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਉਪਰ ਗੰਦਗੀ ਸੁਟਣ ਵਾਲੀ ਬੁੱਢੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਈਮਾਨ ਕਿਉ ਲਿਆਦਾ ?

ਉ: ਇਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਦਾ ਨਿੱਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁੰਹਮਦ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਗੰਦਗੀ ਸੁਟ ਦੇਂਦੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬ ਉਹ ਬੁੱਢੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣਿਉਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ । ਇਕ ਦਿਨ ਇੰਝ ਨ ਹੋਇਆ। ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਪੁਛਣ ਲਗੇ । ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਬਿਮਾਰ ਹੈ, ਝੱਟ ਉਹਦਾ ਹਾਲ ਪੁਛਣ ਉਹਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਵਰਤਾਵੇ ਤੋਂ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਇਤਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਕਿ ਫੌਰਨ ਉਸਤੇ ਈਮਾਨ ਲੈ ਆਂਦਾ।

5. ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਜ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ।

ਉ: ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

6. ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲੋਕਾ ਨੂੰ [illegible] ਦਰਸ ਦਿੱਤਾ ?

ਉ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲੋਕਾ ਨੂੰ ਮਾਅਫ਼ਕਰ ਦਾ ਦਰਸ ਦਿੱਤਾ ।

ਮੁਕਤੀ

ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ

ਭਿਖਾਰੀ = ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ, ਅਲਖ ਜਗਾ = ਤਰਸ ਜਗਾ, ਮੁਕਤ = ਆਜ਼ਾਦ, ਧਾੜਵੀ = ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਕੁਤਵਾਲ = ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਧਾਰੂ = ਧਿਨਾ, ਧਰੇਦਾਂ = ਕੀ ਨਾਮ ਦੇਵਾਂ, ਰਖਾ, ਇੱਛਾ = ਮਰਜ਼ੀ

ਕਵਿਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

1. 'ਮੁਕਤੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕਿਸ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?

ੳ. 'ਮੁਕਤੀ' ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

2. ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਵੀ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ੳ: ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਕਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3. ਅਸਲ ਧੰਦਾ ਕੌਣ ਹੈ?

ੳ. ਅਸਲ ਧੰਦਾ ਭਿਖਾਰੀ ਹੈ।

2: ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

1. ਇੱਥੇ ਮੰਗਣਹਾਰੇ ਸਭੋ ਕਿਆ ਰਾਜਾ ਕਿਆ ਭਿਖਾਰੀ, ਕੁਤਵਾਲ।
2. ਉਹ ਮੰਗੇ ਧੌਂਸ ਜਮਾ, ਇਹ ਮੰਗੇ ਅਲਖ ਜਗਾ।
3. ਹਰਾਂ ਮੰਗਣੋਂ ਮੁਕਤ ਲੁਟਣੋਂ ਮੁਕਤ, ਹਰਿ ਮੁਕਤ ਜੀਵਾਂ।
4. ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਟੁਰ ਜਾਵਾਂ, ਤਾਂ ਧੰਦਾ ਨਾਮ ਧਰੇਦਾਂ।

Scanned with CamScanner

ਲੋਹੜੀ

1. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ :
ਰੁੱਤ = ਮੌਸਮ, ਪਛਾੜ = ਮਗਰੋਂ, ਵਿਸਤਾਰ = ਤਰਤੀਬ, ਪ੍ਰਗਟਨ = ਪ੍ਰਗਟਣਾ, ਕਾਰਜ = ਕੰਮ, ਪੁਨਰ = ਮੁੜ ਕੇ ਆਰੰਭ ਕਰਨਾ, ਮਸਾਣ = ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ, ਸੰਤਾਪ = ਦੁਖੀ ਹੋਣਾ, ਜਰ = ਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ, ਉਗਣਾ = ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ = ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ

1. ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਕਦੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ਉ. ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਸਿਆਲ ਰੁੱਤ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਇਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵ ਮਸਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
ਉ: ਮਸਾਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁੰਡੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਸਿਆਲ ਰੁਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਜੋ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ, ਗਲੀ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਕੇ ਦੋ ਟੋਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਿਧਰੇ ਸੁਟ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਮੁੰਡੇ ਇਸ ਕੂੜਾ-ਕਬਾੜ ਨੂੰ ਪਿਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰੀ ਸੋਟੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਟੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਹਰ ਰਹਿਓ,
ਸਿੰਮਲ ਮੌਜ ਪਾਰ ਰਹਿਓ,

4. ਮੈਂਡ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਨੂੰ ਘਰ ਵਾਲੇ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ?
ਉ, ਘਰ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਥਾਲੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੈਸੇ, ਚਾਂਦੀ, ਫੁੱਲ, ਸਾਦਾਂ ਆਦਿ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

5. ਮੈਂਡ ਰੁਤ ਦੇ ਆਮਦ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਫੁੱਲ ਫੁਟਦੇ ਹਨ ?
ਉ, ਮੈਂਡ ਰੁਤ ਦੇ ਆਮਦ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁਟਦੇ ਹਨ।

6. ਮੰਗਣੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨਇੱਛਤ ਤਿਉਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਇਸ ਦਿਨ ਉਹ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ?
ਉ, ਮੰਗਣੀ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਮਨਇੱਛਤ ਤਿਉਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਵਾਲੇ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਬਣਾ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ।

3. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਭਾਵੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੋ:
ਸਿਆਲ = ਗਰਮੀ, ਮੈਦਾਨ = ਗਰਮੀ
ਪੁਰਾਤਨ = ਨਵਾਂ, ਰਾਤ = ਦਿਨ
ਸੁਟਣਾ = ਚੁਕਣਾ ਸੱਖਤ = ਨਰਮ

4. ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:
1. ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਸਿਆਲ ਰੁਤ, ਕੱਤਕ ਮੱਘਰ, ਪੋਹ ਅਤੇ ਮਾਘ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਰਫ਼ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

2. ਸੌਂਤ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਭੈਸ ਭਰਤ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
3. ਸੌਂਤ ਤੇ ਸ਼ਿਸਰ ਹਰ ਕਵਿਤਾ।
4. ਪਹਿਲੀ ਚੇਤਰ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਵਿਆਕਰਨ)

1 ਲੇਖ :

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਦੀਵਾਲੀ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ-ਹਾਨੀਆਂ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਦੁਸਹਿਰਾ

ਪਤ

2. ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੋ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਾਉਣ ਲਈ ਆਰਡਰ ਭੇਜੋ।

→ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ/ ਸਹੇਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤੀ-ਭੋਜਨ ਲਈ ਸੱਦਾ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

→ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

→ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਚਰਿੱਤਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਲਿਖੋ।

3. ਲਿੰਗ, ਵਚਨ, ਸ਼ੁੱਧ-ਅਸ਼ੁੱਧ, ਵਿਲੋਮ.

4. [illegible], ਮੁਹਾਵਰੇ,

5. ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਲਿੰਗ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner